

Er du dus med dit foster?

Stadig flere skaber et personligt forhold til deres ufødte barn gennem moderne 3D-scanning. Det handler både om kærlighed, oplevelse og forbrug, siger SDU-forsker bag ny undersøgelse

Hils på William. Han er fræk og en smule genert. Har sin fars opstoppesnæse og sin mors iltre temperament. Egen hjemmeside på internettet og et højreben, der ville få David Beckhams sønner til at blegne. Nå-ja – så er han forresten 24 centimeter lang og har foreløbig boet i 26 uger i sin mors livmoder. Eller "babys legeplads", som den hedder, hvis man er med på noderne.

Stadig flere vordende forældre griber chancen for at få dén rundtur i mors mave, som moderne 3D ultralydsscanning gør mulig.

Grundene er mange, påpeger kulturforsker Charlotte Kroløkke, der gennem to år har fulgt og analyseret flere end hundrede danske og amerikanske familiers opdagelsesrejse i kvindens indre.

- For ikke så mange år siden var forældre noget, man blev. I dag er det noget, man gør. Hvis man følger med fra sidelinjen allerede første gang, guldklumpen gør et spjæt eller sutter på en finger, er der ingen, der bagefter kan komme og sige, at man ikke har givet det opmærksomhed og kærlighed hele vejen igennem, siger hun. Under scanningen, som foregår på private klinikker, guider professionelle fagfolk – med gode fortælleevner – de vordende forældre

og de medbragte familiemedlemmer gennem en unik rejse. Her kan man observere fosteret fra alle tænkelige vinkler og kontrollere, om der er dun på hovedet, deller på mavsens og om tisse-

manden sidder, hvor den skal. Bio-turisme kalder fagfolk, som Charlotte Kroløkke, udflugten i den indre krop.

- Der tale om en virtuel fødsel. Barnet kommer først ud om 10-14 uger, men allerede nu kender vi dets køn og personlighed og føler et slægtskab og en tilknytning, som normalt først opstår, når barnet

reelt fødes, forklarer lektoren fra Institut for Litteratur, Kultur og Medier på Syddansk Universitet.

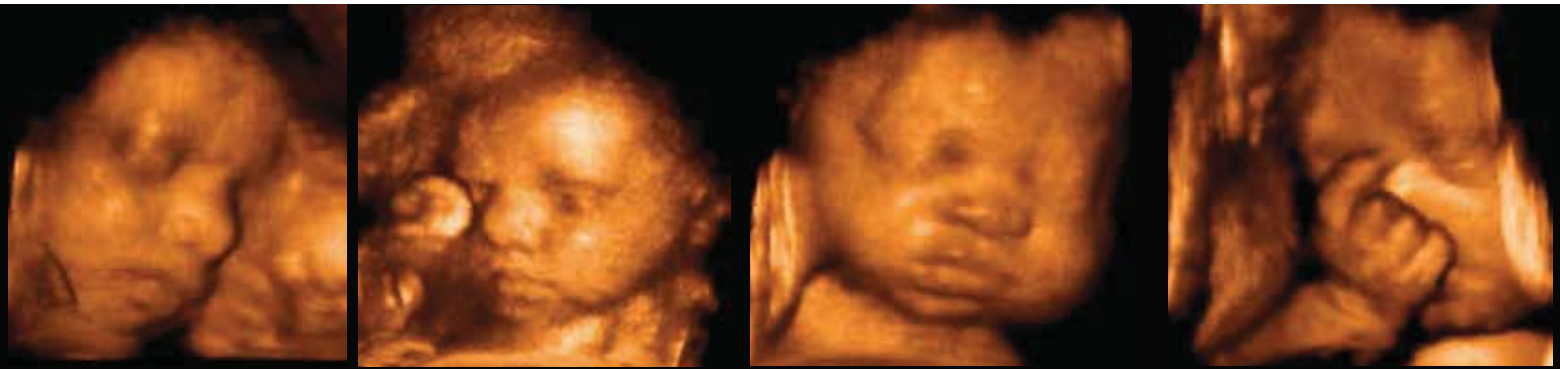
Definerer personlighed ud fra kønnet

De private scanningslokaler fremstår med deres varme farver, levende lys og glade kvinder i civilt tøj i stærk kontrast til sygehusets sterile rum. Bioturisterne ankommer som en anonym flok, hvoraf den ene er gravid. Når de forlader lokalet, er de transformeret til far, mor – og måske storebror, bedstemor og moster. De har ved selvsyn konstateret – ledsaget af jordemoderens indlevende beskrivelser – at netop deres nye familiemedlem har "det

– For ikke så mange år siden var forældre noget, man blev.

I dag er det noget, man gør.

Charlotte Kroløkke, kulturforsker

Godt tusind kroner er en lille pris at betale for senere at kunne fortælle barnet, at det var et kærlighedsbarn, som var elsket allerede længe inden det så dagens lys, siger kulturforsker Charlotte Kroløkke.

fineste hjerte", "den flotteste næse" eller måske "læber som Angelina Jolie".

- Det kan forekomme specielt, at man på den måde kan knytte sig til noget via teknologien. Men sådan er det. Familien føler pludselig, den kender og forstår det lille barn, fortæller Charlotte Kroløkke.

Hun har eksempelvis registreret en udpræget trang til at personificere fosteret og til at give det fysiske og psykiske egenskaber, som stammer fra dets biologiske ophav. "Se, hun har sin mors ører og sin mormors flotte talje". Desuden har kønnet stor betydning for, hvilke værdier man tillægger ønskebarnet.

Når drengene krydser benene og gør det svært at genkende kønnet, er de for eksempel nogle små drillepinde. Når pigerne gør det samme, beskrives de som ærbare og dydige.

- Spjætter en dansk dreng med benet, beskriver forældrene ham som en kommende fodboldspiller, mens de amerikanske ser en

atlet i det lille drengefoster og de norske formentlig en skiløber. Pigerne danser og kaldes smidige, når de spjætter. Det er meget stereotyp, siger Charlotte Kroløkke.

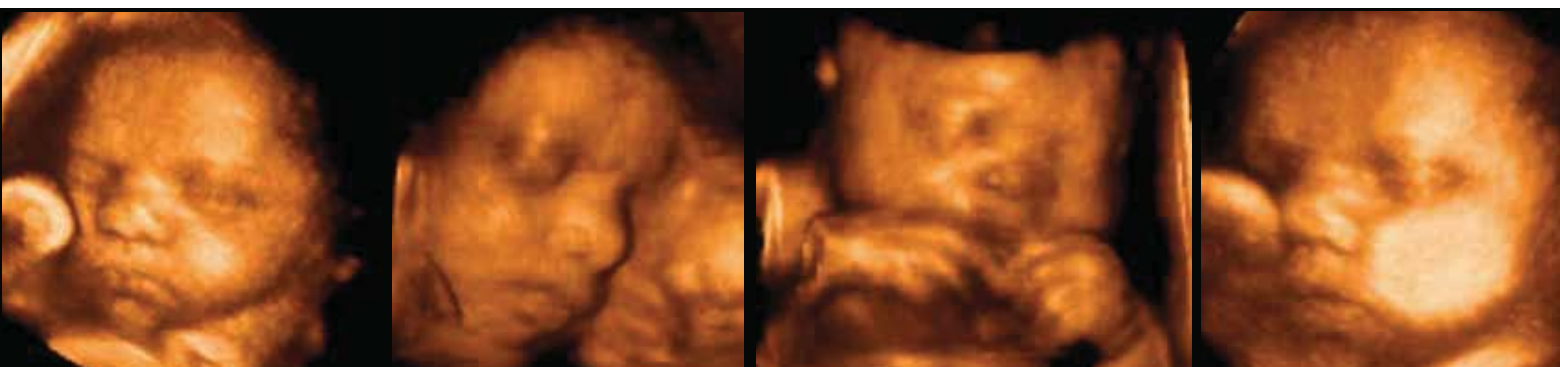
Hun har igen og igen set, hvordan drømmene tændes, mens den lille runkle kødklump på storskærmen navngives med det på forhånd valgte navn, der passer til kønnet.

- Forælderrollen starter dér. Når farmand forlader lokalet, ved han, om han skal ud og skaffe ammunition til at beskytte sin datter mod sexhungrende drenge, eller om han skal tilbringe sine søndage på stadion med sønnike, fortæller SDU-forskeren.

Forbrug og selvscenesættelse

En stor del af det at blive forældre i dag handler om forbrug. Og der er virkelig gode sidegevinster at hente på den konto, når man lader sit foster 3D-scane.

Allerede på vej hjem kan man købe lyserød eller blå vægmaling

– og alt det andet, der hører til et rigtigt pige- eller drengæværelse. Barnevogn, tøj og krammedyr er et helt kapitel for sig selv. Og så skal der laves album med de mange fotos, man får med hjem. Og kopier af den medfølgende DVD.

- Det handler om forbrug fra day one. Man vil gerne købe noget, forklarer Charlotte Kroløkke.

Naturligvis skal stumpen også have en hjemmeside, hvor alle, der ønsker det – eller tvinges – kan gå ind og se en babyarm i fem forskellige positioner. Facebook-profilen er for længst opdateret med billeder af Anna eller Lucas.

Charlotte Kroløkke mener, at denne selv-scenesættelse er et udtryk for den flash-kultur, vi lever i, hvor alle har krav på 15 minutes of fame.

- Det er jo noget meget intimt, som udstilles til offentlighedens skue. For få år siden mente man nok, det tilhørte privatlivet. I dag er det en naturlig del af at vise, at barnet er elsket, og at man som kommende forældre har overskud, siger hun.

Graviditet bliver et fælles projekt

Om dén udvikling er skidt, vil Charlotte Kroløkke ikke gøre sig til dommer over. Selvscenesættelsen, udstillingen af privatlivet og det øgede forbrug er blot et spejl af udviklingen i det generelle samfund, mener forskeren, der også har registreret, at faderens rolle styrkes under 3D-scanningerne:

- Den øgede fokusering på fosteret fjerner en del af fokus fra kvinden. Normalt er det hendes mave, hendes krop, hendes helbred, der er i fokus. Ved at kaste en film af et fælles barn op på en storskærm, bliver graviditeten pludselig et fælles projekt. Noget konkret og virkeligt, som den kommende far kan forholde sig til. På det psykologiske og følelsesmæssige plan kan det få stor betydning både gennem resten af graviditeten og efter fødslen. Det er da også tydeligt, at klinikkerne er meget bevidste om, at hvis ikke begge forældrene er med, så er deres opgave ikke lyk-

kedes, siger Charlotte Kroløkke. Hun påpeger dog, at resultatet af fokusskiftet ikke er ubetinget positivt.

- Kvinderne risikerer at bliver fremmedgjorte. Desuden er det et faktum, at ingen endnu ved, om der er nogle negative ting forbundet med at bruge 3D-udstyret, siger hun.

Ubetinget positivt er det dog, at 3D-seancen kan være en hjælp for par, der har været nødt til at benytte sig af kunstig befrugtning.

- Det kan være, man ikke skabte barnet i traditionel forstand. Men så skaber man i stedet romantikken på denne måde, siger Charlotte Kroløkke, der også har set, hvordan seancerne er med til at virkeliggøre graviditeten for søskende – og eksempelvis bruges som afsæt til at tale om jalousi og kærlighed.

– Det kan godt forekomme specielt, at man på den måde kan knytte sig til noget via teknologien. Men sådan er det.

Charlotte Kroløkke, kulturforsker

Lille pris for at vise kærlighed

Noget af det, der har slået Charlotte Kroløkke, er, hvor ens danske og amerikanske forældre in spe tænker og reagerer i scanningslokalet. Forskellen mellem den danske og amerikanske mentalitet har været langt tydeligere i klinikkernes brug af markedsføring – som SDU-lektoren også har analyseret som en del af forskningsprojektet. Den amerikanske er mere svulstig i sit ordvalg og taler eksempelvis om at tilbringe kvalitetstid med baby og om mirakuløs teknologi.

Der findes, hverken i Danmark eller USA opgørelser over, hvor udbredt brugen af 3D-scanninger er blevet. Et faktum er dog, at der åbner flere nye klinikker, end der lukker.

- Der er ingen tvivl om, at det er en tendens, der stiger kraftigt i øjeblikket – også på trods af krisetiderne. Både vordende forældre og et stort antal kommende bedsteforældre mener, at godt tusind kroner er en lille pris at betale for senere at kunne fortælle barnet, at det var et kærlighedsbarn, som var elsket allerede længe inden det så dagens lys, siger hun.

Af Dan Hansen, dan@sdu.dk